

породи комбінованого напрямку продуктивності з використанням кормів зі сховищ при інтенсивному виробництві дешевої яловичини в умовах передгірної зони Карпат. *Збірник наукових праць ПДАТУ*. 2015. Вип. 23. С. 281-290.

7. Приліпко Т. М., Калинка А. К., Саранчук І. І. Вплив різних співвідношень селену і йоду на обмін речовин та енергію росту м'ясних симентальських телиць в умовах передгірної зони Карпатського регіону Буковини. Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми розвитку галузей тваринництва» (23-24 жовтня 2014 року). *Вісник ЖНАЕУ*. 2014. Випуск № 2 (44), т. 3. С. 112-119.

Пришедько Володимир

к.с.-г.н., доцент

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

Дніпро, Україна

ПЛЕМІННА ЦІННІСТЬ ТА СТРЕСОСТІЙКІСТЬ ГОЛШТИНСЬКИХ БУГАЇВ-ПЛІДНИКІВ

Сьогодні в Україні створені високопродуктивні стада чистопородної голштинської худоби та нової української червоної молочної породи. Проте, у значній частині господарств молочна продуктивність корів значно нижче їх генетичного потенціалу. Вчені це пов'язують з тим, що в останній час значно зріс рівень технологічного навантаження на сільськогосподарських тварин, що призводить до виникнення у них стресів, які негативно впливають на здоров'я та продуктивність [1, 2].

Принципи великомасштабної селекції ґрунтуються на ефективному відборі, оцінці й використанні бугаїв-плідників з високою племінною цінністю. Відомо, що різні генотипи не однаково реагують на мінливі умови життя і в результаті, через низькі адаптаційні якості, частина тварин передчасно вибуває зі стада. Доведено, що вплив індивідуальних особливостей плідників на якість їх нащадків перевищує вплив породних відмінностей [1]. Це зумовлює необхідність підвищення ефективності їх оцінки, добору та племінного використання шляхом врахування додаткових показників, зокрема і ознаки стресостійкості [1, 4, 5].

Виходячи з цих положень, ми визначили типи стресостійкості у 11-ти бугаїв-плідників голштинської породи за методикою О.М. Черненко [5] та проаналізували у них показники племінної цінності за походженням та якістю нащадків, за даними [3].

З'ясовано, що всі дослідні бугаї-плідники за результатом оцінки за походженням характеризуються високим потенціалом молочної продуктивності. Високостресостійкі бугаї відрізняються вищими показниками племінної цінності, у тому числі: за величиною надою – на 502 кг (6,62 %), кількістю молочного жиру – на 27 кг (9,61 %) та кількістю молочного білка – на 15 кг (5,98 %), але різниця не достовірна. За рештою показників різниця не суттєва (1,64-2,67 %).

Аналіз потенціалу молочної продуктивності з боку матері у бугаїв-плідників різної стресостійкості засвідчив, що високостресостійкі бугаї відрізняються значно вищим селекційним індексом матері, а також індексом її племінної цінності за жирномолочністю та білковомолочністю. Різниця хоча і не достовірна, але суттєва і становить, відповідно: +560 (28,24 %), +22 (46,22 %) та +11 (27,32 %).

Нами встановлено, що за не значної різниці за живою масою, матері високостресостійких бугаїв, мають відчутну перевагу за величиною надою на 723 кг (8,33 %), кількістю молочного жиру – на 26 кг (7,53 %) та кількістю молочного білка – на 23 кг (7,88 %). За вмістом жиру та білка в молоці різниця відсутня.

Показано, що за потенціалом молочної продуктивності з боку батька високостресостійкі бугаї-плідники не суттєво переважають низькостресостійких за величиною надою, вмістом та кількістю білка в молоці (1,35-5,89 %), і дещо поступаються їм за вмістом жиру у молоці та кількістю молочного жиру.

Установлено, що серед усієї групи дослідних тварин за якістю нащадків оцінено лише 3 бугаї-плідники, що не дозволило провести біометричну обробку цифрових даних. Бугаї-плідники високого типу стресостійкості Ленкор 8385 та Воротар 3209 оцінені за 76 дочками у 6 стадах. Їхні дочки переважають ровесниць за надоєм у середньому на 1118 кг молока, за вмістом у молоці жиру та його кількістю на 0,03 % та 42,5 кг. Бугай-плідник Атлас 8365 низькостресостійкого типу оцінений за 36 нащадками у 3 стадах. Його дочки переважають ровесниць, відповідно на: +590 кг, +0,04 % та +23,0 кг.

Отже, аналіз племінної цінності бугаїв-плідників, залежно від рівня їх стресостійкості, свідчить, що всі дослідні бугаї характеризуються високим потенціалом молочної продуктивності, як за походженням так і за якістю нащадків. Нами встановлена тенденція до зростання племінної цінності бугаїв-плідників з підвищенням рівня їх стресостійкості.

Найкращі показники племінної цінності за походженням серед високостресостійких бугаїв-плідників мають Юг 8756, Ленкор 8385 та Дробовик 2131, серед низькостресостійких плідників – Атлас 8365, Сігач 2177 та Адлер 2175. Серед бугаїв-плідників оцінених за якістю нащадків найкращий потенціал продуктивності мають високостресостійкі бугаї Ленкор 8385 та Воротар 3209. За величиною селекційного індексу вони перевищують, відповідно у 2,3 та 1,3 рази, низькостресостійкого бугая Атласа 8365, який не реалізував повною мірою свій потенціал племінної цінності.

Список використаних джерел

1. Гринь М. Повышение генетического сходства в популяциях молочного скота методами племенного подбора. *Разведения та генетика тварин*. 1999. Вип. 31-32. С. 40-41.
2. Даншин В. А. Оценка генетической ценности животных. Київ : Аграрна наука, 2008. 179 с.
3. Каталог бугаїв молочних та молочно-м'ясних порід для відтворення маточного поголів'я в 2009 році. уклад. Вербицький П. І., Микитюк Д. М., Білоус О. В. та ін.; за ред. М. М. Майбороди, О. О. Губіна. Київ : Державний науково-виробничий концерн «Селекція», 2009. 193 с.
4. Пришедько В. М. Оцінка бугаїв-плідників за продуктивними та

відтворювальними якостями залежно від рівня їх стресостійкості: автореф. дис. ... канд. с.-г. наук : 06.02.04. Миколаїв, 2011. 19 с.

5. Черненко О. М. Рекомендації з оцінки типу стресостійкості у ремонтних бугайців та бугаїв-плідників. Дніпропетровськ. 2010. 50 с.

Прудніков Василь

д.с.-г.н., професор

Попова Вікторія

к.с.-г.н., доцент

Цуканова Марина

аспірант

Харківська державна зооветеринарна академія

Мала Данилівка, Харківська обл., Україна

ПРОБЛЕМИ СЕЛЕКЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ В М'ЯСНОМУ СКОТАРСТВІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Успіх будь якої країни не можливий без розгалуженої інфраструктури аграрного сектору, бо саме ця ділянка виробництва забезпечує внутрішній ринок продуктами харчування, а також може приносити прибуток на зовнішніх ринках споживання.

Тваринництво, а саме скотарство, важлива стратегічна ланка харчової промисловості України, бо саме на його долю приходиться виробництво таких цінних в харчовому сенсі продуктів як молоко та м'ясо. Потенціал скотарства України має дуже великі можливості, але на жаль він не використовується з повна.

Особливо скрутне становище в Україні з виробництвом яловичини. Молодняк, переважно молочних та комбінованих порід, вирощується на м'ясо не інтенсивно, має не високу живу масу та вгодованість і як слідство низьку якість м'яса. Корови, які вибракуюються, перед забоєм також не відгодовуються і їх м'ясо дуже низької якості.

Більшість розвинених країн світу вже давно вирішила цю проблему за рахунок розвитку спеціалізованого м'ясного скотарства. М'ясні тварини переважно вирощуються на пасовищах, де вартість корму у 6-8 разів нижча ніж інші види кормів. За рахунок здешевлення витрат на годівлю і утримання рентабельність виробництва збільшується, що є додатковим стимулом для розвитку галузі.

В Україні робота в цьому напрямку почала активно проводитись ще 80-х роках минулого сторіччя, коли були розроблені програми створення вітчизняних спеціалізованих м'ясних порід. Породи створювались переважно складним відтворювальним схрещування місцевої худоби з найкращим світовими породами. Вихідні породи відбирались на підставі попередніх комплексних досліджень продуктивних та господарських якостей, а також з врахуванням природно-кліматичної зони для якої створюється порода.

Завдяки чітко визначеним кінцевим показникам до бажаного типу худоби,